

Стадії проектування і класи наслідків (відповідальності)

Склад і зміст проектно-кошторисної документації залежать від стадії проектування. Розрізняють такі стадії проектування:

- техніко-економічне обґрунтування (*ТЕО*);
- техніко-економічний розрахунок (*ТЕР*);
- ескізний проект (*ЕП*);
- проект (*П*);
- робочий проект (*РП*);
- робоча документація (*Р*).

Проектна документація може розроблятися в одну, дві, три стадії. Стадійність проектування та клас наслідків (відповідальності) об'єкта будівництва визначаються замовником і вказуються у завданні на проектування. Замовник та генпроектувальник (проектувальник) приймають рішення щодо кількості стадій або стадійності проектування об'єктів будівництва, незалежно від класів наслідків (відповідальності) об'єктів [10]. Замовник та проектувальник також можуть прийняти узгоджене рішення щодо зміни кількості стадій проектування, однак це рішення має бути обґрунтоване.

До 2017 року ключовим поняттям в сфері будівельної діяльності була категорія складності об'єкта, яка визначала вимоги щодо надійності і безпеки проєктованих будівель. Всі об'єкти поділялися на 5 категорій. З 2017 року їх замінили класи наслідків (відповідальності) будівель і споруд.

Клас наслідків (відповідальності) будівель і споруд – це характеристика рівня можливої небезпеки для здоров'я і життя людей, які постійно або періодично перебуватимуть на об'єкті або які знаходитимуться зовні такого об'єкта, матеріальних збитків чи соціальних втрат, пов'язаних із припиненням експлуатації або з втратою цілісності об'єкта.

Усі об'єкти поділяються за такими класами наслідків (табл. 1.2):

- незначні наслідки – СС1;
- середні наслідки – СС2;
- значні наслідки – СС3.

Клас наслідків (відповідальності) об'єкта будівництва визначається на підставі ст. 32 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», положень ДБН В.1.2-14:2018 «Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд» і ДСТУ 8855:2019 «Будівлі і споруди. Визначення класу наслідків (відповідальності)».

Таблиця 1.2

Класи наслідків (відповідальності) об'єктів (за ДСТУ 8855:2019)

Клас наслідків (відповідальності)	Характеристики можливих наслідків відмови об'єкта				
	Можлива небезпека, кількість осіб			Обсяг можливого економічного збитку, м.р.з.п	Припинення функціонування лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, об'єктів комунікації, зв'язку, енергетики та інженерних мереж, рівень
	для здоров'я і життя людей, які постійно перебувають на об'єкті	для здоров'я і життя людей, які періодично перебувають на об'єкті	для здоров'я і життя людей, які перебувають зовні об'єкта		
СС3 значні наслідки	понад 400	понад 1000	понад 50000	понад 50000	Загальнодержавний
СС2 середні наслідки	понад 50 до 400 включно	понад 100 до 1000 включно	понад 100 до 50000 включно	понад 2500 до 50000 включно	Регіональний, місцевий
СС1 незначні наслідки	до 50 включно	до 100 включно	до 100 включно	до 2500 включно	Об'єктовий

Клас наслідків визначається для кожного об'єкта – будинку, будівлі, споруди будь-якого призначення, їхніх частин, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, у тому числі тих, що належать до складу комплексу (будови). Клас наслідків використовується для визначення обов'язковості проведення експертизи проектною документації і дозвільних процедур.

Клас наслідків також розраховується проектувальником під час розроблення проектною документації. Розрахунок надають в пояснювальній записці проектною документації на будівництво. Якщо розрахований проектувальником клас наслідків не співпадає з тим, що вказаний в завданні на проектування, то в завдання вносять відповідні зміни (п. 4.1 ДСТУ 8855:2019). А відповідно до п. 6 ст. 32 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», віднесення об'єкта до конкретного класу наслідків (відповідальності) здійснюється проектною організацією за погодженням із замовником будівництва. Правильність визначення класу наслідків (відповідальності) перевіряється під час проведення експертизи проєктів, якщо здійснення такої експертизи є обов'язковим.

У п.4.6 ДБН А.2.2-3:2014 наведено такий склад та зміст проектної документації за стадіями проектування:

- при **одностадійному** проектуванні розробляється лише **стадія РП**, склад і зміст якої не залежить від класу наслідків об'єкта.
- при **двостадійному** проектуванні:
 - для об'єктів з незначними наслідками (СС1), а також комплексів (будов), до яких входять лише об'єкти з незначними наслідками (СС1) розробляються:
 - для об'єктів невиробничого призначення:
 1. **стадія ЕП**
 2. **стадія РП**
 - для об'єктів виробничого призначення та лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури:
 1. **стадія ТЕР**;
 2. **стадія РП**.
 - для об'єктів із середніми (СС2) та значними наслідками (СС3), а також комплексів (будов), до складу яких входить хоча б один об'єкт із середніми (СС2) або значними наслідками (СС3) розробляються:
 1. **стадія П**;
 2. **стадія Р**.
- при **тристадійному** проектуванні розробляються:
 - для об'єктів невиробничого призначення:
 1. **стадія ЕП**;
 2. **стадія П**;
 3. **стадія Р**.
 - для об'єктів виробничого призначення та лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури:
 1. **стадія ТЕО**
 2. **стадія П**;
 3. **стадія Р**.

